

ИЗВЈЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

СТОМАТОЛОГИЈА, УНИВЕРЗИТЕТ ИСТОЧНО САРАЈЕВО

ДОБРЕ СТРАНЕ:

Интегрисане академске студије Стоматологије за стицање академског назива доктор стоматологије трају 6 година и обухватају 12 семестара наставе која се изводи у облику: предавања, вјежби, семинара, консултација, стручне праксе и истраживачког рада који је у функцији израде завршног, дипломског испита ([Прилог-СП Стоматологија 2017](#)).

Студијски програм Стоматологија Медицинског факултета Универзитета у Источном Сарајеву има I, II и III циклуса студија који је сличан у највећој мери на свим факултетима у региону на којима се изучава ова научна област (Бањалука, Београд, Ниш, Крагујевац, Нови сад, Подгорица, Сарајево). ([Прилог-СП Стоматологија 2017](#)). Програм је најподударнији са планом и програмом факултета у Београду <http://www.stomf.bg.ac.rs/code/navigate.php?Id=16>

Пошто се у 80% подудара и са другим факултетима у окружењу то омогућава добру вертикалну и хоризонталну проходност студената ове географске регије.

Готово сви сегменти студијског програма, као што су академски назив, назив и садржај понуђених предмета, трајање и вриједност у ECTS, начини полагања испита, исходи учења и компетенције усаглашени су са највећим бројем високошколских установа европског образовног простора. Завршна година студија је посвећена клиничкој пракси и стицању искуства у раду са пацијентима. Исходи учења, начини полагања предиспитних обавеза и завршног испита, број поена у структури испита су дефинисани у Наставном плану и програму, Приручнику квалификација http://www.mef.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2018/01/Priru%C4%8Dnik-kvalifikacija_Stomatologija.pdf; и Матрици компетенција <http://www.mef.ues.rs.ba/nastavni-plan-i-program/i-ciklus/stomatologija/>.

Академска звања која стичу студенти по завршетку студијског програма Стоматологија су у складу са Правилником о листи академских звања (Сл. гласник РС бр:117/14 и 83/15), као и академским захтјевима 7. нивоа квалификацијске спреме образовања по стандарду (*EKO, EQF, FQ-EHEA*) ([Прилог- Основе квалификацијског оквира у БиХ](#)).

Кадровска структура (28 наставника у сталном радном односу, 74 наставника у хонорарном и допунском радном односу) затим техничка и просторна опремељеност студијског програма стоматологија омогућавају персонализован приступ образовања студената и стицање квалитетних компетенција које засигурно играју важну улогу приликом запошљавања. Могућност одабира изборних предмета такође даје простор студенту да профилише своје

излазне компетенције и стекне способност рјешавања проблема у новим или непознатим ситуацијама у ширем и/или мултидисциплинарном контексту везаном за подручја студија.

Студијски програм стоматологија је први пут лиценциран 2007 године а ревидиран два пута 2010 и 2013 године. Прва ревизија уводи нови предмет на трећу годину студија Рестауративна одонтологија. Предмет Пародонтологија се измјешта са 4 на 5 годину студија имијења назив у Основе пародонтологије. [Прилог-СП Стоматологија 2010](#)). Током друге ревизије мијења се фонд сати из наставног предмета Општа и орална физиологија, за предмет Основи клиничке радиологије, укупан фонд сати предавања и вјежби се распоређује кроз оба семестра. Изборни предмет Имплантологија, који се реализује на VI години студија, мијења статус у обавезни предмет и уводи се нови изборни предмет Ургентна стања у стоматологији. [Прилог-СП Стоматологија 2013](#). У иновираним Наставном плану и програму који се примјењује од академске 2017/2018. године ([Прилог-СП Стоматологија 2017](#)) повећан је број сати активне наставе, однос теоријске и практичне наставе је у корист практичне наставе на основу препорука садржаних у Директиви 2005/36/ЕЗ Европског парламента и Вијећа, о признавању стручних квалификација од 7. септембра 2005. године ([Прилог- Директива 2005-36-ЕЗ](#)). Уведени су стручна пракса и завршни (дипломски) рад. Суденти су једном годишње у могућности да кроз анкетавање ставе своје примједбе и похвале на структуру и ток наставног процеса а и да кроз чланство у руководећим тијелима факултета надзиру и контролишу провођење резултата споменутих анкета. [Прилог- Студентска анкета-академско особље](#)). Као резултат укључивања студената другог и трећег циклуса у научно-истраживачки рад су њихови публиковани радови у часописима (<http://www.biomedicinskaistrazivanja.com/godiste-8-broj-1-jun-2017>/<http://www.biomedicinskaistrazivanja.com/prethodni-brojevi/godiste-4-broj-1-jun-2013/>

Универзитет у Источном Сарајеву је високошколска установа која проводи поступке самоевалуације кроз Анализу послодаваца о степену успјешности завршених студената у установама у којима они пружају здравствене услуге [Прилог-Анализа послодаваца УИС](#). Анализа је спроведена кроз анкету код 300 послодаваца (20 општина) гдје је стучност, љубазност и професионалност завршених студената Медицинског факултета у Фочи студијског програма стоматологија оцијењена високом оцјеном. Факултет је предложио развој стратегије побољшања квалитета излазног профила јер је нешто слабије изражено задовољство послодаваца на општини Источно Сарајево. Оснивањем Алумни организације ([Прилог-Одлука о формирању Алумни организације](#)) факултет има повратне информације о квалификацији својих студената те на основу њих модулира приступ наставном процесу и усмјерава даљи правац образовања и дјеловања студијског програма. Студијски програм стоматологије је интернационализован и правила размјене студената су дефинисана у Правилнику о међународној размјени академског, административног особља и студената Универзитета у Источном Сарајеву (<http://www.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2018/01/Pravilnik-o-medjunarodnoj-razmjeni.pdf>) што свакако доприноси повећању квалитета и изградњи бољег образовног система базирног на знању.

Признавање квалификација стечених у другим установама и образовним системима, са циљем наставка школовања на високошколским установама на Универзитету у Источном Сарајеву, промовише мобилност студената, а дефинисано је Правилником о поступку еквиваленције раније стечених звања на Медицинском и Стоматолошком факултету Универзитета са новим звањима ([Прилог-Правилник о поступку еквиваленције раније](#)

стечених звања на Медицинском и Стоматолошком факултету Универзитета са новим звањима

Студијски програм стоматологије има развијену стратегију приликом запошљавања наставника и сардника у настави водећи рачуна да покривеност наставе прати постојеће курикулуме. Избор наставника се врши у складу са [Наставним планом и програмом I и II циклуса](#) и [Законом о високом образовању РС, Статутом Универзитета у Источном Сарајеву](#).

Минимални услови за избор у наставна и сарадничка звања прописани су Статутом Универзитета (<http://www.ues.rs.ba/media/akti/uis-statut-univerziteta.pdf>) и Правилником о избору академског особља на Универзитету (<http://www.ues.rs.ba/media/akti/uis-pravilnik-o-postupku-i-uslovima-izbora-akademskog-osoblja.pdf>). Приликом избора наставног особља у исто или више звање у обзир се узимају: стручна спрема, објављени научни и стручни радови наставника из научне области за коју се бира, објављене књиге/уџбеници, пројекти, менторства, чланства у комисијама за одбрану докторских дисертација, магистарских тезе/мастер радова у времену од посљедњег избора, вредновање наставничких способности у оквиру система квалитета, вредновање наставничких способности у оквиру система квалитета, као и извјештај Комисије која је проводила процес избора. Чланови Комисије посједују потребне компетенције за научна област.

Информације о раду Факултета се редовно ажурирају и објављују на универзитетском веб страници. Издају се брошуре, флајери, студентски и бруцошки водич итд. Сваке године излази нови водич за бруцоше доступан у штампаној форми и на компакт диску у библиотеци Факултета, као и на интернет страници Факултета (<http://www.mef.ues.rs.ba/studenti-2/informator/>).

Универзитет у Источном Сарајеву објављује информације о својим активностима које су јасне, тачне, објективне, актуелне и лако доступне. Информације о активностима Универзитета су корисне за будуће и садашње студенте, као и за дипломце, друге заинтересоване стране и јавност. Све важне информације о раду Универзитета се редовно ажурирају и објављују на веб страници факултета.

Јединствени ИС се користи на свим организационим јединицама Универзитета, интернет страница Универзитета (<http://www.ues.rs.ba/>) и Факултета (<http://www.mef.ues.rs.ba/>). У оквиру ИС имплементиран је подсистем за студентску евиденцију и обрађени су дијелови кадровске и наставне евиденције. Модул студентска евиденција обухвата евиденцију података о студијским програмима, предметима, наставним плановима, студентима, упису студената по годинама студија, пријавама испита и оцјенама студената, дипломским радовима, дипломираним студентима, евиденцију података о наставном кадру, ангажману наставног кадра по предметима. На основу података из ИС могу се генерисати разни статистички извјештаји и вршити анализе потребне за праћење и унапређење квалитета, као што су: квалитет уписаних студената (преглед по успјеху из средње школе, просјечна оцјена из средње школе, преглед по градовима, врстама и називима средњих школа, итд), статистике броја уписаних студената по разним критеријумима (полна, старосна структура, начин студирања, начин финансирања), дужина трајања студија и просјечна оцјена у току студија, пролазност на

испитима (по студијским програмима, годинама студија, предметима, испитним роковима, наставницима), проходност студија, итд

У складу са препорукама из самоевалуационих извјештаја на студијском програму Стоматологија извршене су бројне корекције које се тичу:

1. Достицања циљева из Болоњског процеса: ревизија ЕЦТС система, организовање више скупова у оквиру програма континуиране едукације, израда силабуса за студијски програм Стоматологија, увођење трећег циклуса студија;
2. Наставног процеса и метода евалуације: провођење континуираног оцјењивања и праћења знања, осавремењивање процеса испитивања студената, дефинисање минималних критеријума за полагање сваког предмета;
3. Научно-истраживачког процеса: оснивање центра за биомедицинске науке и обука кадра;
4. Простора и опреме, информатичких и библиотечких ресурса: повећање броја уџбеника, претплата на базе података, оптимизација радног времена рачунског центра, редовно ажурирање интернет странице, набавка опреме;
5. Студентских питања: изградња студентског дома.

Медицински факултет Универзитета Источно Сарајево је у досадашњем научно-истраживачком раду остварио чак 12 међународних пројеката што говори о повезаности научних радника овог факултета са научним радницима из региона и о могућности сазнања иновативних технологија и процедура те могућности њихове примјене у настави.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

На web страници факултета (<http://www.ues.rs.ba/> у падајућем менију постоји е НИР база доступна запосленицима али не постоји опција наставници сарадници, коју би требало изградити тако да поред имена наставника, академског звања, уже научне области и предмета за које су бирани, треба дати репрезентативне референце и компетенције наставника и сарадника, како је то урађено на сајтовима референтних факултета у региону, која би била доспупна сваком кориснику сајта.

нпр. Стоматолошки факултет Београд <http://www.stomf.bg.ac.rs/code/navigate.php?Id=517>

Анализа кадровске заступљености на Студијском програму стоматологије показује да је укупно 24 стално запослена наставника док је ангажман са других факултета и хонорарни ангажман остварен са 64 запосленика. Можда би требало размислити о повећању броја стално запослених обзиром да би факултет тиме смањио финансијске издатке а свакако омогућио бољу искористивост ресурса које посједује као што је Центар за биомедицинска истраживања (<http://www.mef.ues.rs.ba/centri/centar-za-biomedicinska-istrzivanja/>) и у прилогу ([Прилог-Центар 2017](#))

По питању интернационализације образовања и међународне сарадње стоји чињеница да Универзитет у Источном Сарајеву није интернационализовао Студијски програм стоматологија, јер нема организовану наставу на енглеском језику и нема страних студената на Факултету.

Медицински факултет је тек 2017 године омогућио двосмјерну међународну сарадњу студената, наставника и ненаставног особља факултета тако да се у том правцу мора више уложити како би факултет постао „видљивији“ у региону. Према приложеној документацији значајно је већи број наставника и сарадника са Студијског програма медицина који су имали студијске боравке на другим универзитетима у односу на запосленике Студијског програма стоматологија.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

Мјере за унапређење наставног рада и процеса биле би:

- [Подстицање мобилности академског особља и студената](#), путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства,
  - [Оспособљавање кадра за припрему међународних пројеката](#)
  - [Боља искористивост Центра за Биомедицинска истраживања](#), упошљавањем већег броја стално запослених као и набавком савремене опреме и материјала потребних за рад чиме би се унаприједили услови за научни рад запосленика и студената.
  - [Додатна набавка стоматолошке опреме и материјала](#), које су неопходне за одвијање наставног процеса и упознавање студената са најсавременијим протоколима рада
  - [Обогађење фонда библиотеке](#), које подразумева набавку стручних и научних часописа, научних монографија и уџбеника и изградњу инфо пулта за студенте
- Будућа кретања и рад студијског програма стоматологија умногоме зависе од личног труда и ангажмана свих запослених као и од руководства факултета које треба да агитује Министарство науке, друге високошколске и стручне установе за сарадњу а све у циљу личног и институционалног напретка.

МЈЕСТО И ДАТУМ: _____

ПОТПИС РЕЦЕНЗЕНТА: _____